

ELS ACTES HEROICS ENS ENVOLTEN PER TOTES BANDES

El senyor Hungerton, son pare, era realment la persona amb més falta de tacte que podia trobar-se al món; era com una espècie de cacatua d'home, irritable, plomós i malforjat, molt amable, però completament concentrat en la seua pròpia estupidesa. Si alguna cosa m'haguera pogut allunyar de Gladys hauria estat el pensament de tenir un sogre així, però estic convençut que ell realment creia de tot cor que les meues visites als Chestnuts tres dies a la setmana es devien al plaer de la seua companyia, i molt especialment al fet d'escoltar els seus punts de vista sobre el bimetallisme,¹ una matèria de la qual duia camí de convertir-se en tota una autoritat.

Aquella vesprada vaig haver d'escoltar durant una hora o més la seua monòtona refilada sobre els diners dolents que fan fora els bons, sobre el valor simbòlic de la plata, la depreciació de la rupia i els vertaders tipus de canvi.

1. Sistema monetari que admet com a patrons l'or i la plata.

—Suposem —exclamava amb poca convicció— que tots els deutes del món foren reclamats alhora i que s'insistira que es pagaren immediatament. Què passaria, aleshores, tenint en compte les nostres condicions actuals?

Vaig contestar que, evidentment, em convertiria en un home arruïnat, i només que em va escoltar va fer un bot de la cadira, em va reprendre per la meua acostumada frivolitat —que li feia impossible discutir sobre qualsevol tema raonable en la meua presència— i va eixir com un llamp de la sala per a vestir-se, ja que havia d'acudir a una reunió masònica.

Per fi em trobava a soles amb Gladys, i havia arribat el moment en què s'anava a decidir el meu destí! Tota aquella vesprada m'havia sentit com el soldat que espera el senyal que l'enviarà a una missió desesperada, mentre l'esperança de la victòria i la por del fracàs s'alternen dins del seu cap.

Ella estava asseguda, mostrant el perfil orgullós i delicat de la seua figura retallada contra la cortina roja. Que bella que era! I que freda, també! Havíem sigut amics, molt bons amics; però amb ella mai havia pogut anar més enllà de la mateixa amistat que podria haver fet amb els meus companys periodistes de la *Gazette*, una amistat perfectament sincera, perfectament comprensiva i perfectament asexual. Tots els meus instints desconfien de la dona que es mostra massa sincera i fàcil amb mi. Açò no és cap compliment per a l'home. Allà on apareixen els verta-

ders sentiments sexuals, la timidesa i la desconfiança fan acte de presència com a herència d'aquells vells i cruels dies en què l'amor i la violència anaven sovint de la mà. El cap inclinat, la mirada baixa, la veu entretallada, l'estremiment del seu cos; aquests detalls, i no la mirada impassible i la resposta sincera, són els vertaders senyals de la passió. A pesar de la meua curta vida això ho havia arribat a aprendre... o ho havia heretat d'aquesta memòria racial que anomenem instint.

Gladys gaudia de totes les qualitats femenines. Alguns deien que era freda i dura, però un pensament així era una traïció. La pell delicadament bronzejada, quasi oriental pel seu color, els cabells negres, els ulls grans i lluents, els llavis molsuts però exquisits... tots els estigmes de la passió hi eren presents. Però jo era tristament conscient que fins ara mai havia sabut trobar el secret per a despertar aquesta passió. Tanmateix, aquella vesprada estava decidit a acabar amb la incertesa a qualsevol preu, i a aclarir les coses definitivament. Com a molt, ella em podria rebutjar, però sempre seria millor ser rebutjat com a amant que ser acceptat com a germà.

Tan lluny m'havien dut els meus pensaments, i estava a punt de trencar el llarg i molest silenci, quan dos ulls greus i foscos van caure sobre mi mentre el cap orgullós es movia mostrant un somriure de reprovació.

—Tinc el pressentiment que estàs a punt de declarar-te, Ned. M'estimaria més que no ho feres, perquè les coses són molt més agradables tal com estan.

Vaig apropar un poc la meua cadira.

—Però, com has endevinat que tenia la intenció de declarar-me? —vaig preguntar ben sorprés.

—No ho saben sempre les dones, això? Creus que hi pot haver una dona al món que l'agafe de sorpresa una cosa així? Però, oh, Ned, la nostra amistat ha sigut tan bona i tan plaent! Quina llàstima llançar-la a perdre! No pots sentir com de magnífic és que un jove i una jove puguen parlar-se cara a cara com ho féiem nosaltres?

—No ho sé, Gladys. A veure, jo puc parlar cara a cara amb... amb el cap d'estació. —No puc imaginar com es va escolar aquest funcionari en l'assumpte, però el cas és que va aparèixer i ens va fer riure a tots dos.— Però això no em satisfà gens. Jo necessite abraçar-te i que poses el cap sobre el meu pit, i, oh, Gladys!, necessite...

Ella va eixir disparada de la cadira quan va veure que em disposava a posar en pràctica algun dels meus desitjos.

—Ho has llançat tot a perdre, Ned —digué—. Tot és tan bell i tan natural fins que passen coses com aquestes... Quina llàstima! Per què no et pots controlar?

—No he sigut jo qui ho ha inventat —vaig objectar—. És la naturalesa. És l'amor!

—Bé, potser seria diferent si tots dos estimàrem. Però jo no l'he sentit mai.

—Però deus, deus sentir-lo... tu, amb la teua bellesa, amb la teua ànima! Oh, Gladys, tu has nascut per a l'amor! Deus estimar!

–Cal esperar que l'amor t'arribe.

–Però per què no pots estimar-me, Gladys? És el meu aspecte o què és?

Ella semblà calmar-se un poc. Va allargar una mà –amb quin gest tan educat i respectuós!– i em féu el cap arrere. Tot seguit es quedà contemplant el meu rostre, que mirava amunt, amb un somriure d'allò més melancòlic.

–No, no és això –va dir finalment–. Tu no ets vanitós per naturalesa, de manera que et puc dir amb tota la confiança que no es tracta d'això. És per una cosa més profunda.

–Pel meu caràcter?

Va assentir amb severitat.

–Què puc fer per a posar-hi remei? Seu amb mi i parlem-ne. No, de veritat que no faré res si seus al meu costat!

Em mirava amb una desconfiança sorprenent que em semblà molt superior a la seua confiança incondicional. Com de bestial i primitiu pot semblar tot açò quan ho poses per escrit! I potser, al capdavant, tan sols es tracta d'una sensació pròpia de la meua forma de ser. En qualsevol cas, ella tornà a seure.

–I, ara, explica'm què hi ha de dolent en mi.

–Estic enamorada d'un altre –va dir ella.

Ara em va tocar a mi eixir disparat de la cadira.

–No es tracta de ningú en particular –continuà, rient en veure la cara que feia–, sols és un ideal. No he conegut mai la classe d'home de què parle.

–Parla-me'n. A qui s'assembla?

–Oh, podria assemblar-se molt a tu.

–Com m'alegra que digues això! Bé, i què fa que no puga fer jo? Tan sols has de dir-ho: és abstemi, vegetarià, aeronauta, teòsof, un superhome?... Intentaré ser-ho jo també, Gladys, si tan sols em dones una pista del que t'agradaria que fóra per a tu.

Es posà a riure per l'elasticitat del meu caràcter.

–Bé, en primer lloc no crec que el meu home ideal parlara així –va dir–. Hauria de ser algú més dur i estricte, no tan disposat a complaure els capricis d'una jove tanoca. Però, sobretot, hauria de ser algú capaç de fer coses, d'actuar, de mirar la mort de cara sense tenir-li por, un home forjat per grans gestes i per experiències insòlites. No seria l'home allò que estimaria, sinó les glòries guanyades per ell, ja que aquestes es reflectirien en mi. Pensa en Richard Burton!² Quan em pose a llegir allò que la seua esposa va escriure sobre la seua vida, comprenc tot l'amor que sentia per ell. I què em dius de la senyora Stanley?³ Has llegit mai aquell meravellós capítol

2. Sir Richard Francis Burton (1821-1890). Explorador anglès que va viatjar per l'Àsia, l'Àfrica, el Brasil i el Paraguai. El 1858, juntament amb John Speke, va descobrir el llac Tanganyika.

3. Dorothy Stanley, esposa del periodista i explorador britànic John Rowlands, més conegut amb el pseudònim de Henry Morton Stanley (1841-1904). Henry M. Stanley, per encàr-

final del llibre que va escriure sobre el seu espòs? Aquesta és la classe d'homes que una dona podria adorar amb tota la seua ànima i que, a causa del seu amor, la faria sentir-se més important en lloc de més insignificant, ja que per tot el món seria admirada com la inspiradora de nobles gestes.

El seu entusiasme la feia semblar tan bella que vaig estar a punt de llançar a perdre tota la conversa. Em vaig reprimir, amb penes i treballs, i vaig continuar l'argumentació.

—No tots podem ser Stanleys i Burtons —vaig dir—. A més, tampoc en tenim l'oportunitat; almenys, jo mai l'he tinguda. Però si se me'n presentara cap, intentaria aprofitar-la.

—Tanmateix, les oportunitats es troben al teu voltant. El caràcter distintiu d'aquesta classe d'homes dels quals parlo és el que fa possible que aquests creen les seues pròpies oportunitats. No pots retenir-los. Mai els he conegut i, en canvi, em fa l'efecte que els conec perfectament. Els actes heroics ens envolten per totes bandes mentre esperen ser realitzats. Als homes els toca dur-los a terme, i a les dones donar-los el seu amor com a recompensa. Fixa't en aquell jove francès que va ascendir en globus la setmana passada. Bufava

rec del *New York Herald*, mamprenqué la recerca a l'Àfrica de l'explorador escocés David Livingstone, a qui trobà al llac Tanganyika. Posteriorment va fer un gran viatge per l'Àfrica equatorial des de Zanzíbar fins a l'Atlàntic.

un fort vendaval però, com que havia anunciat que ho faria, va insistir a enlairar-se. El vent l'arrossegà mil cinc-centes milles durant vint-i-quatre hores i va caure enmig de Rússia. Aquesta és la classe d'homes dels quals parle. Pensa en la dona que s'estima, i en com la deuen haver envejat altres dones! Això és el que m'agradaria: ser envejada pel meu home.

—Jo hauria fet el mateix per complaure't.

—Però no ho hauries de fer tan sols per complaure'm. Ho hauries de fer perquè no pogueres evitar-ho, perquè et nasquera de dins, perquè l'home que hi ha dins de tu necessitaria expressar-se d'una manera heroica. Per exemple, quan vas descriure l'explosió a la mina de carbó de Wigan, el mes passat, per què no baixares i ajudares aquella gent, a pesar del risc d'asfíxia?

—Ho vaig fer.

—Mai m'ho vas dir.

—No hi havia motius per a vanar-se.

—No ho sabia. —Em va mirar amb un poc més d'interés.— Fou valent per la teua part.

—Ho havia de fer. Si vols escriure un bon reportatge has d'estar on passen les coses.

—Quin motiu tan prosaic! Això sembla llevar-li tot el romanticisme. En qualsevol cas, fóra quin fóra el motiu, m'alegra que baixares a la mina. —Em va oferir la mà, però amb tanta dolçor i dignitat que no vaig poder fer cap altra cosa que besar-la.— Jo diria que no sóc més que una ximbleta amb fantasies de joveneta. Però ho sent d'una manera tan real, forma

part de mi mateixa de tal forma, que no puc fer res per a evitar-ho. Si em case, cal que em case amb un home famós.

—I per què no? —vaig exclamar—. Són les dones com tu les que donen ànims als homes. Dóna'm una oportunitat i veuràs com l'aprofite! A més, com has dit, són els homes els que han de *crear* les seues pròpies oportunitats, sense esperar que aquestes se'ls presenten. Fixa't en Clive,⁴ que no era més que un secretari i va conquerir l'Índia. Déu sant! Encara tinc temps de fer alguna cosa en aquest món!

Va riure per la meua sobtada rampellada irlandesa.

—Per què no? —digué—. Tens tot el que un home necessita: joventut, salut, força, educació, vitalitat. Les teues paraules em causaven pena. Però ara m'alegre, i molt, si la nostra conversa t'ha despertat aquests sentiments.

—I si jo...?

La seua mà es va posar com càlid vellut sobre els meus llavis.

—Ni una paraula més, senyor. Fa més de mitja hora que hauries d'haver arribat a la redacció per a dur a terme les teues tasques de nit, però no he tingut valor per a recordar-t'ho. Algun dia, potser, quan t'hages guanyat un lloc al món, parlarem de nou de tot açò.

4. Robert Clive (1725-1774), militar anglés, fundador de l'Imperi Britànic a l'Índia.

I així fou com aquella vesprada bromosa de novembre em vaig veure corrent darrere del tren de Camberwell amb el cor a punt d'esclatar-me en el pit, i amb la ferma determinació de no deixar passar un sol dia més sense buscar-me alguna gesta que fóra digna de la meua dama. Però qui en aquest ample món hauria pogut imaginar la increïble dimensió que anava a prendre aquesta gesta i les estranyes circumstàncies que em farien dur-la a terme?

Al capdavant, el lector podrà pensar que aquest capítol inicial no té res a veure amb la meua narració, però no hauria existit cap narració sense el capítol esmentat, perquè sols quan l'home es llança al món pensant que els actes heroics l'envolten per totes bandes, i amb el desig sempre viu al cor de perseguir el que li puga eixir al pas, és quan trenca, com vaig fer jo, amb la vida quotidiana i s'aventura en el crepuscle místic de la meravellosa terra on es troben les grans aventures i les grans recompenses. Però, de moment, ací em trobava jo, en la redacció de la *Daily Gazette*, de la plantilla de la qual no era més que una peça insignificant, amb la ferma determinació de trobar aquella mateixa nit, si era possible, una gesta digna de la meua Gladys! Era insensibilitat, era egoisme que em demanava que arriscara la meua vida per a la seua pròpia gloriificació? Pensaments així poden assaltar un home de mitjana edat, però mai un jove apassionat de vint-i-tres anys, enfervorit pel seu primer amor.